

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายสิ่งที่ค้นพบ และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัยในเรื่องนี้ก็คือการตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดและเพื่อจะสำรวจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการบริหารโรงเรียนกับคุณลักษณะของโรงเรียน ตลอดจนการประเมินผลของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดที่โตจากการศึกษาในครั้งนี้จะ เป็นรากฐานในการเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล นครรุดงเทศ เทศบาลนครชุมพร และกรมสามัญศึกษาเพื่อคัดเลือกครูใหญ่ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา และปรับปรุงการอบรมครูใหญ่ให้มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด นอกจากนี้ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะปรับปรุงหลักสูตรและคู่มือครุภัณฑ์ที่ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาประสบจะเป็นรากฐานในการเสนอแนะต่อศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมสามัญศึกษา กองการศึกษา เทศบาลนครรุดงเทศและแผนกการศึกษา เทศบาลนครชุมพร ใ้ช่วยปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น จากการศึกษาในครั้งนี้จะสรุปผลของการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพภาพของโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 ลักษณะโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาลเปิดทำการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 7 มากที่สุดร้อยละ ๓7.59 โรงเรียนประชาบาลเปิดทำการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 4 มากที่สุดร้อยละ ๓๐.79 และโรงเรียนรัฐบาลเปิดทำการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 มากที่สุดร้อยละ 50.๐๐

1.2 ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดของโรงเรียนบ่มต้นกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนประชาบาลส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก บางโรงเรียนมีนักเรียนไม่เกิน 100 คน นักเรียนโคบายเจดีย์ของโรงเรียนประชาบาลมีนักเรียนเฉลี่ย 1๐7 คน โรงเรียนเทศบาลเป็นโรงเรียนขนาดปานกลาง บางโรงเรียนมีนักเรียนมาก อาคารเรียนไม่พอต้องเปิดทำการสอน 2 ชั้น นักเรียนโคบายเจดีย์ของโรงเรียนเทศบาลมีนักเรียนเฉลี่ย 57๐ คน ส่วนโรงเรียนรัฐบาลเป็นโรงเรียนค่อนข้างขนาดใหญ่หรือ

ขนาดใหญ่ บางโรงเรียนมีนักเรียนกว่า 3,000 คน นักเรียนโดยเฉลี่ยของโรงเรียนรัฐบาล มีนักเรียนเฉลี่ย 708 คน จำนวนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 900 คนขึ้นไปนั้น โรงเรียนประชาบาลมีเพียงร้อยละ 5.42 โรงเรียนเทศบาลมีร้อยละ 36.07 และโรงเรียนรัฐบาลมีร้อยละ 46.07 ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนรัฐบาลตั้งอยู่ในชุมชนใหญ่ๆ ที่มีความเจริญมีประชากรหนาแน่น จึงทำให้ขนาดของโรงเรียนใหญ่ไปทั่ว แต่โรงเรียนประชาบาลตั้งอยู่ในชนบท มีประชากรไม่หนาแน่น โรงเรียนจึงมีขนาดเล็กตั้งอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในชนบทที่ห่างไกล โรงเรียนจึงมีนักเรียนน้อยไม่เกิน 450 คนเป็นส่วนใหญ่

จำนวนครูในโรงเรียนก็ย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียนด้วย จากจำนวนโรงเรียนที่ทำการศึกษาในครั้งนี้นำมาปรากฏว่าโรงเรียนประชาบาลโรงเรียนมีครูสอนเพียงคนเดียวอยู่ตามโรงเรียน จำนวนครูโรงเรียนเทศบาลมีจำนวนครู 26 - 30 คนมากที่สุด มีร้อยละ 18.03 โรงเรียนประชาบาลมีจำนวนครูน้อยกว่า 5 คน มากที่สุดมีร้อยละ 64.04 ส่วนโรงเรียนรัฐบาลมีครูจำนวน 5 คนขึ้นไปมากที่สุด มีร้อยละ 36.25 ทั้งนี้จำนวนครูในโรงเรียนแตกต่างกันเช่นนี้ย่อมจะทำให้จำนวนครูบางโรงเรียนไม่สัมพันธ์กับจำนวนนักเรียน โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกลการคมนาคม

1.3 ห้องเรียนพิเศษและเครื่องมืออุปกรณ์การสอน ลักษณะของห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีห้องเรียนพิเศษเลยสักแห่ง ส่วนมากมีกันแต่เพียงห้องเรียนปกติเท่านั้น จากการสำรวจครั้งนี้ปรากฏว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีห้องศัลยกรรมมากที่สุดมีร้อยละ 48.18 รองลงมาได้แก่ห้องสมุด มีร้อยละ 32.49 และเป็นที่น่าสนใจกว่า โรงเรียนรัฐบาลมีห้องสมุดมากกว่าห้องศัลยกรรมโดยมีห้องสมุดร้อยละ 87.50 ห้องศัลยกรรมและห้องพยาบาลมีร้อยละ 78.13 และห้องเรียนพิเศษต่างๆเป็นต้นว่า ห้องเกษตรกรรมศาสตร์ ห้องปฏิบัติการตัดเย็บเสื้อผ้า โรงเรียนรัฐบาลมีมากกว่าโรงเรียนเทศบาลและประชาบาล กล่าวโดยทั่วไปสภาพของห้องเรียนพิเศษนั้นโรงเรียนรัฐบาลมีสภาพของห้องเรียนพิเศษดีกว่าโรงเรียนประชาบาลและโรงเรียนเทศบาล ส่วนโรงเรียนประชาบาลนั้นถือว่า มีห้องเรียนพิเศษต่างๆน้อยมาก

ส่วนเครื่องมืออุปกรณ์การสอนประเภทเครื่องฉายใ้แก่เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสตริป และประเภทเครื่องเสียงใ้แก่เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุ โทรทัศน์เป็นต้น โรงเรียนรัฐบาลมีเครื่องมืออุปกรณ์การสอนทั้งประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียงมากกว่าโรงเรียนประชาบาลและโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนประชาบาลนั้นถือว่าน้อยมาก

อย่างไรก็ตามโรงเรียนเทศบาลมีโทรทัศน์มากที่สุดถึงร้อยละ 72.13 ทั้งนี้เพราะเทศบาลนคร
กรุงเทพฯเป็นผู้จัดดำเนินการเกี่ยวกับโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ส่วนโรงเรียนประชาอาณานิคม
วิทยุมากที่สุดร้อยละ 21.18 จะเห็นได้ว่าวิทยุเพื่อการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนิน
งานมานานแล้ว แต่วิทยุก็ยังมิได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย โรงเรียนรัฐบาลแม้ว่ามีอุปกรณ์การ
สอนค่อนข้างดี มีเครื่องเล่นจานเสียง เครื่องบันทึกเสียง และวิทยุถึงร้อยละ 79.00
และมีเครื่องขยายเสียงมากที่สุดถึงร้อยละ 84.37 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนรัฐบาลเป็น
โรงเรียนขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้เครื่องขยายเสียงในการประชุมนักเรียนก็ได้

1.4 เงินรายได้ของโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีเงินรายได้
จากเงินงบประมาณที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเป็นจำนวนร้อยละ 38.10 ของโรงเรียน
ประถมศึกษาที่ใช้ในการศึกษารังนี้ โรงเรียนเทศบาลมีเงินรายได้จากเงินขายเครื่องเขียน
แบบเรียนมากที่สุดถึงร้อยละ 42.62 โรงเรียนประชาอาณานิคมมีเงินรายได้จากเงินงบประมาณ
ของรัฐบาลร้อยละ 31.05 โรงเรียนรัฐบาลมีเงินรายได้จากเงินบำรุงการศึกษามากที่สุด
ถึงร้อยละ 96.86 จึงเห็นได้ว่าโรงเรียนรัฐบาลย่อมมีเงินรายได้ประจำอันชอนจากเงินบำรุง
การศึกษา และโรงเรียนประชาอาณานิคมมีเงินรายได้เฉลี่ยถึงร้อยละ 38.92 โรงเรียนเทศบาล
ไม่มีเงินรายได้ร้อยละ 29.51 โรงเรียนรัฐบาลมีเงินรายได้ทุกโรงเรียน จำนวนเงินรายได้
ที่โรงเรียนนั้น โรงเรียนเทศบาลมีเงินเป็นครั้งคราวร้อยละ 27.09 โรงเรียนเทศบาล
มีเงินเป็นครั้งคราวร้อยละ 37.70 โรงเรียนรัฐบาลมีเงินรายได้ประจำมากกว่า 1200 บาท
ขึ้นไปร้อยละ 53.13 จึงเห็นได้ว่าโรงเรียนรัฐบาลมีเงินรายได้ประจำนี้เองชอนทำการปรับปรุง
โรงเรียนของตนได้ดีกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนรัฐบาลเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาที่ 7
จำนวนร้อยละ 50.00 จึงสามารถเก็บเงินบำรุงการศึกษาได้ไม่เกินไปละ 40 บาท และยัง
มีเงินรายได้จากการขายอาหารและเครื่องเขียนแบบเรียนอีกถึงร้อยละ 75.00 จึงทำให้มี
เงินรายได้ของโรงเรียนเป็นประจำแน่นอน

2. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

2.1 เพศของครูใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากเป็นครูใหญ่ชายร้อยละ 76.19 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลเป็นครูใหญ่ชายร้อยละ 60.65 โรงเรียนประชาบาลมีครูใหญ่ชายร้อยละ 90.64 แต่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลเป็นครูใหญ่หญิงร้อยละ 56.25

2.2 อายุจริงและอายุราชการของครูใหญ่ ครูใหญ่มีอายุจริงระหว่าง 36 - 40 ปีเป็นส่วนใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปีถึงร้อยละ 20.48 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปีร้อยละ 26.60 และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปีร้อยละ 43.75 อายุเฉลี่ยของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาชายอายุเฉลี่ยเท่ากับ 42.65 ปี

ส่วนอายุราชการของครูใหญ่ที่ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลอายุราชการ 20 ปีขึ้นไปมากที่สุด ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีอายุราชการระหว่าง 21-25 ปีมากที่สุดถึงร้อยละ 22.95 และครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลมีอายุราชการระหว่าง 21-25 ปีมากที่สุดร้อยละ 23.15 ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปีมากที่สุดถึงร้อยละ 31.26 กล่าวโดยส่วนรวมแล้วครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีอายุราชการในการทำงานน้อยกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล อายุราชการโดยเฉลี่ยของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาชายมีอายุราชการโดยเฉลี่ย 20.35 ปี

ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ที่ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลเป็นครูใหญ่ระหว่าง 1-4 ปีมากที่สุดร้อยละ 25.41 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลเป็นครูใหญ่ระหว่าง 1-4 ปี มากที่สุดร้อยละ 30.05 ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลเป็นครูใหญ่ระหว่าง 5-8 ปีมากที่สุดร้อยละ 43.75 จึงเห็นได้ว่าประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ที่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มากกว่า

2.3 วุฒิและประสบการณ์ของครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรีของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิป.บหรือป.ดศ มากที่สุด ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีวุฒิป.บ ร้อยละ 34.42 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลมีวุฒิป.บ หรือป.ดศ ร้อยละ 35.47 ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีวุฒิปริญญาตรีทางศึกษาศาสตร์ร้อยละ 34.38 โภคทวีไปครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีวุฒิปริญญาตรีสูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล

2.4 รายได้ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา เนื่องจากครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาค มีปฏิทางวิชาการศึกษาระดับชั้นสูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล ทั้งนี้ เงินเดือนของครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาคจึงสูงกว่า เงินเดือนของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล เงินเดือนเฉลี่ยของครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาคเท่ากับ 1919.50 บาท และเงินเดือนเฉลี่ยของครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลเท่ากับ 1009.50 บาท และเงินเดือนเฉลี่ยของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลเท่ากับ 927.00 บาทเท่านั้น ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล มีเงินเดือนระหว่าง 750-999 บาท คิดเป็นมากที่สุดถึงร้อยละ 56.62 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล มีเงินเดือนระหว่าง 1000-1249 บาท คิดเป็นมากที่สุดร้อยละ 50.82 ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาค มีเงินเดือนระหว่าง 1250-1499 บาท คิดเป็นมากที่สุดร้อยละ 25.00 จึงเห็นได้ว่าฐานะการครองชีพของครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาคดีกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล

2.5 จำนวนชั่วโมงสอนของครูใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลตำการสอนมากที่สุด โดยค่าการสอนต่อปีภาคละ 21-25 ชั่วโมงถึงร้อยละ 64.53 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนประชาบาลเป็นโรงเรียนเล็กมีนักเรียนรวมมาก 100 คนเป็นส่วนใหญ่ ครูใหญ่จึงต้องเป็นทั้งครูประจำชั้น และครูใหญ่ไปทั่ว ส่วนครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 33.60 และครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาค ร้อยละ 40.62 ไม่ต้องทำการสอนเลย จึงเห็นได้ว่าในด้านการบริหารโรงเรียนแล้วครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาคและครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลย่อมตำการบริหารโรงเรียนได้ดีกว่าครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลเพราะมีเวลาที่คิดปรับปรุงโรงเรียนมีเวลาในการทำหน้าที่บริหารโรงเรียนได้มากกว่า

2.6 ทัศนคติของครูใหญ่ต่ออาชีพครู การเลือกอาชีพของครูใหญ่ ครูใหญ่ส่วนใหญ่เลือกเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 81.23 และครูใหญ่ส่วนมากไม่คิดเปลี่ยนอาชีพ ทั้งนี้เพราะครูใหญ่ร้อยละ 39.29 รักอาชีพครูมากที่สุด รองลงมาครูใหญ่ร้อยละ 13.57 รักเกิดต้องการยอมรับให้เป็นคนเมืองดี ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษามีถึงร้อยละ 13.45 ที่คิดเปลี่ยนอาชีพ และในจำนวนครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพมีร้อยละ 41.10 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 29.63 ให้เหตุผลว่า รายได้ไม่พอใช้ความเป็นอยู่ไม่เจริญดี ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐภาคที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 42.86 ให้เหตุผลว่าไม่พอใจในการที่โรงเรียนจะคงโอนไปสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดอันจะทำให้ขาดความเอื้อเฟื้อ เหตุผลของการเปลี่ยนอาชีพของครูใหญ่จำนวนมากตามที่ได้กล่าวไว้

ครูใหญ่ที่สูงกว่าปริญญาตรีที่คิดว่าจะเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 66.67 และครูใหญ่ที่ปริญญาตรีที่คิดว่า
จะเปลี่ยนอาชีพร้อยละ 27.27 ให้เหตุผลว่าไม่พอใจที่โรงเรียนจะโอนไปสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด ส่วนครูใหญ่ที่คิดว่าปริญญาตรีที่คิดจะเปลี่ยนอาชีพจะให้เหตุผลว่า รายได้ไม่พอ
กับความเป็นอยู่ในปัจจุบันมากกว่าเหตุผลอื่น

3. ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

3.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางโครงการ การวางโครงการนับว่าเป็นหัวใจของการ
บริหารงาน ถ้าครูใหญ่ไม่มีความเข้าใจในการวางโครงการ และโรงเรียนไม่มีการวางโครงการ
แล้ว ทั้งครูใหญ่และครูน้อยก็จะทำงานไปวันหนึ่งๆโดยไม่มีจุดหมาย เหมือนเรือที่ปราศจากหาง
เสือ โครงการจึงเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียน

3.1.1 วิธีการวางโครงการ ครูใหญ่ทุกวุฒิตีความนึกเห็นตรงกันคือ การให้คณะครูใน
โรงเรียนประชุมวางโครงการการทำงานของโรงเรียน ส่วนครูใหญ่ที่สูง
กว่าปริญญาตรีร้อยละ 54.54 คิดว่าครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ควรเป็นผู้วางโครง
การ ครูใหญ่ที่สูงกว่าให้ผู้ช่วยครูใหญ่และตัวครูใหญ่เองเป็นผู้วางโครงการ
มากกว่าครูใหญ่ที่ต่ำกว่า จากการทดสอบทดสอบปรากฏพบว่า ความเข้าใจของ
ครูใหญ่เกี่ยวกับวิธีการวางโครงการไม่สัมพันธ์กับวุฒิของครูใหญ่ แต่ความเข้าใจ
ของครูใหญ่อื่นก็สังกัด ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 39.94 เป็นผู้วาง
โครงการเองมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลและครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล
ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 37.50 ให้ผู้ช่วยครูใหญ่และครูใหญ่ร่วมกัน
วางโครงการ ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 89.66 ให้คณะครูประชุม
วางโครงการ ความนึกเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากให้คณะ
ครูเป็นผู้วางโครงการของโรงเรียน

3.1.2 ระยะเวลาการวางโครงการของโรงเรียน ครูใหญ่ทุกวุฒิตีความเห็นตรงกัน
กล่าวคือ การวางโครงการเป็นโครงการบัตะปี และความนึกเห็นของครูใหญ่
ที่มีวุฒิตีสูงวางโครงการบัตะปีมากกว่าครูใหญ่ที่ต่ำกว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถม

ศึกษารายโครงการนคณะปีร้อยละ 65.82 และวางโครงการบุกเบิกเมื่อปีงาน
ของจัดทำร้อยละ 43.98 จากการทดสอบโสดนควร์ ผอปรากฏว่า ความเข้า
ใจของครูใหญ่เกี่ยวกับระยะเวลาการวางโครงการไม่สัมพันธ์ของครูใหญ่และ
ไม่สัมพันธ์กับสังกัด ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 87.50 ครูใหญ่โรงเรียนเทศมาถ
ร้อยละ 51.64 วางโครงการแต่ละปี

3.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียน ครูใหญ่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาในระดับเหนือ
ขึ้นไปเป็นผู้จัดทำงบประมาณให้แกโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 43.14 โดยเฉพาะของบางปีโรงเรียน
เทศมาถร้อยละ 63.92 โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 32.02 และโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 34.37
ผู้บังคับบัญชารักษาระดับงบประมาณให้แกโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการใช้จ่ายเงินของโรงเรียน
จะคงของอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาก่อนเสมอ ส่วนความคิดเห็นขององมาโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ
25.12 และโรงเรียนประชาบาลร้อยละ 25.00 ใ้รับเงินงบประมาณครุภัณฑ์หาเงินใ้ตนเอง
จึงตกลงใช้เป็นคร่าวๆ ส่วนโรงเรียนเทศมาถร้อยละ 12.30 ครูใหญ่และคณะครูทำงานประมาณ
ตามโครงการของโรงเรียน

3.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมครู หอสรุปใ้ค่า

3.3.1 วัตถุประสงค์ของการประชุมครู ครูใหญ่ผู้ปฏิบัติหน้าที่รองมาประชุมครูเพื่อแจ้งข้อ
ราชการและการปฏิบัติงานใ้ครูทราบมากที่สุด ส่วนครูใหญ่ผู้รองกว่าปริญญา
ตรีร้อยละ 100.00 ใ้ประชุมครูเพื่อวางแผนงานและโครงการการทำงานของ
โรงเรียน

ส่วนความคิดเห็นของครูใหญ่แต่ละสังกัดนั้น ครูใหญ่ผู้รองกว่าปริญญา
ครูเพื่อแจ้งข้อราชการและการปฏิบัติงานใ้ครูทราบมากที่สุด และครูใหญ่
โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 93.75 แจ้งข้อราชการและการปฏิบัติงานใ้ครู
ทราบและวางแผนงานและโครงการการทำงานของโรงเรียน ความคิดเห็น
รององมา ครูใหญ่ผู้รองกว่าปริญญาตรีเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและลั
กษณ์เกี่ยวกับตัวนักเรียน

- 3.3.2 การกำหนดค่าการประชุมครู จำนวนครูใหญ่ประชุมครูเดือนละครั้งมากที่สุดร้อยละ 61.90 ซึ่งเป็นการประชุมครูตามปกติ และครูใหญ่ร้อยละ 62.46 จัดประชุมครูเมื่อมีงานต้องจัดทำอีกด้วยนอกเหนือจากการประชุมตามปกติ
- 3.3.3 ระยะเวลาการประชุมครู ครูใหญ่ครูผู้จัดประชุมครูหลังโรงเรียนเลิก ถึงร้อยละ 63.59 และการประชุมครูในเวลาเรียนนั้น ครูใหญ่ผู้ ป.ม ใช้มากกว่าครูใหญ่อื่นถึงร้อยละ 11.63
- ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 90.62 ประชุมครูหลังโรงเรียนเลิกมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลและครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ส่วนการประชุมครูในเวลาเรียนนั้นครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลใช้มากที่สุดปีร้อยละ 12.29
- 3.3.4 การจัดทำคู่มือมีส่วนร่วมของความคิดเห็นในการประชุมครู ครูใหญ่ครูผู้ให้ความเห็นว่า หัวข้อการประชุมครูควรมาจากคณะกรรมการร้อยละ 57.98 รองลงมาให้สังเคราะห์แบบวาระการประชุมให้ครูทราบล่วงหน้า 2 วัน ร้อยละ 54.90 จากการทดสอบโคสแควร์ พบปรากฏว่า ความเข้าใจของครูใหญ่ผู้จัดทำฯ ไม่มีความแตกต่างกัน
- ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 54.92 และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 60.75 ซึ่งระบุแบบวาระการประชุมให้ครูทราบล่วงหน้า 2 วัน ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 63.55 ให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมครูโดยให้หัวข้อการประชุมครูมาจากคณะกรรมการ ทดสอบโคสแควร์ พบปรากฏว่า ความเข้าใจของครูใหญ่ผู้จัดทำฯ มีความแตกต่างกัน
- 3.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมการหางานของครู พอสรุปได้ว่า
- 3.4.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมการหางาน ครูใหญ่ครูผู้ควบคุมการหางานของครูให้ช่วยเหลือการสอนของครูให้ดีขึ้นร้อยละ 78.43 รองลงมาจะช่วยเหลือการหางานของครู ร้อยละ 70.03 ส่วนวัตถุประสงค์อื่น เช่นการศึกษาค้นคว้าวิจัยของงาน หรือการ

ยึดแผนกรมครู ประเมินผลการทำงานของครู มีให้ครูทำงานเกิด
 มติจาก ครูผู้ทำงานๆให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการทดสอบ
 โทสแนควร์ บอปรากฎว่าความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์
 ของการควบคุมการทำงานของครูนั้น ครูใหญ่ผู้ทำงานๆมีความ
 คิดเห็นแตกต่างกัน

ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการ
 ควบคุมการทำงานของครูในสังกัดต่างๆ ครูใหญ่ผู้ถูกสังกัดก็ให้ความ
 เห็นตรงกัน กล่าวคือการควบคุมการทำงานของครูก็เพื่อช่วยให้
 การเรียนการสอนดีขึ้น ช่วยเหลือการทำงานของครู และการทดสอบ
 โทสแนควร์ บอปรากฎว่า ความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์
 ของการควบคุมการทำงานของครูนั้นไม่สัมพันธ์กับสังกัดของ
 โรงเรียน

3.4.2 วิธีการควบคุมการทำงานของครู ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการควบคุม
 การทำงานของครูนั้น ครูใหญ่ใช้วิธีการดูการสอนตามห้องเรียน
 มากที่สุดถึงร้อยละ 79.27 รองลงมาตรวจสอบสมุดบันทึกการสอน
 ร้อยละ 74.50 และร่วมมือนับครูประเมินผลงานเป็นระยะๆ
 ร้อยละ 50.14 จากการทดสอบโทสแนควร์บอปรากฎว่า ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับวิธีการควบคุมการทำงานของครูไม่สัมพันธ์กับครูใหญ่
 และการทดสอบโทสแนควร์ ความเข้าใจของครูใหญ่ก็ไม่สัมพันธ์กับสังกัด
 กับเช่นเดียวกัน

3.4.3 วิธีการที่ครูใหญ่ติดตามผลการสอนของครู ความเข้าใจของครูใหญ่
 ผู้เคยปฏิบัติงานมา ทราวจนุขของงานของเขามากที่สุด และครูใหญ่
 ผู้ปฏิบัติงานอื่นไปใช้วิธีดูผลการสอนของเขาก่อนการสอบของครู
 กานวนมากกว่าครูใหญ่ผู้ทำ ส่วนการตรวจสมุดบันทึกการสอน
 ครูใหญ่ใช้เพียงร้อยละ 52.10 เท่านั้น

ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับวิธีการที่ครูใหญ่ศึกษามน
 อดการสอนของครูจำนวนมากทางจังหวัดที่เห็น ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อย
 ละ 96.87 ครูการสอนเอกชนที่เห็น และครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล
 ร้อยละ 76.85 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 81.14 ตรวจ
 สมุดของงานของเกิด จึงสรุปไว้ว่าการศึกษามนอดการสอนของครูใน
 ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใช้วิธีการต่างๆตามลำดับดังนี้คือ การ
 ตรวจสมุดของงานของเข้ ศึกษารอบของเกิด ศึกษารอบของเข้
 านโรงเรียน ตรวจสมุดบันทึกการสอน

- 3.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการ ทดสรุปไว้ว่าการตัดสินใจของครูใหญ่
 ศึกษานิเทศก์จะขอความเห็นจากที่ประชุมครูเป็นส่วนใหญ่ จากการศึกษา
 ปรากฏว่าการตัดสินใจของครูใหญ่ศึกษานิเทศก์ไม่มีความแตกต่างกัน และจากการ
 ศึกษารอบของเกิด ความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับการตัดสินใจไม่ขึ้นกับต้ง
 กติ ครูใหญ่ต้งกติกขอความเห็นจากที่ประชุมครูมากที่สุดถึงร้อยละ 74.79
 รองลงมาขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องร้อยละ 38.66 และครูใหญ่ตัดสินใจ
 ด้วยตนเองร้อยละ 30.81
- 3.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับการมอบหมายงาน ทดสรุปได้ดังนี้
- 3.6.1 การมอบหมายงานต้งงานของครูใหญ่ ครูใหญ่ต้งกติกมอบร้อยละ 56.58 มอบ
 หมายงานให้ช่วยครูใหญ่มอบหมายงานต้งงานในโรงเรียนใกล้เคียง และครูใหญ่
 ศึกษานิเทศก์มอบหมายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องมากกว่าครูใหญ่ต้งกติก และครูใหญ่โรงเรียน
 เทศบาลกับครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมอบหมายงานให้ผู้ช่วยครูใหญ่เป็น
 ผู้ต้งงานในโรงเรียนมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล ส่วนครู
 ใหญ่โรงเรียนประชาบาลมอบหมายงานให้ครูเป็นคณาไม่ ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะว่าเป็นโรงเรียนประชาบาลเป็นโรงเรียนเล็กจึงไม่มีผู้ช่วยครูใหญ่
 เป็นจำนวนมาก
- 3.6.2 วิธีการมอบหมายงานแก่ครูในโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถม
 ศึกษาที่เห็น ครูใหญ่ต้งกติกวางแผนงานร่วมกับครูผู้มอบหมายงานให้โดย
 ศึกษามากกว่าครูใหญ่ต้งกติก ส่วนวิธีการมอบหมายงานโดยครูใหญ่

กับครูผู้ไม่ทำงานร่วมกับอย่างใกล้ชิด ครูใหญ่ผู้ต่ำใญ่มากกว่าครูใหญ่ผู้สูง
อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนโคสเคอร์ ยังปรากฏว่าวิธีการมอบหมายงานของ
ครูใหญ่ไม่ขึ้นกับวุฒิของครูใหญ่ แต่จะขึ้นกับสังกัดของโรงเรียน โคสครูใหญ่โรง
เรียนรัฐบาลร้อยละ 59.38 วางแผนงานร่วมกับครูและผู้มอบหมายงานให้ ครูใหญ่
โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 54.14 ให้อิสระในการทำงานแก่ครูอย่างเต็มที่
และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 53.20 ทำงานร่วมกับครูผู้ไม่

3.6.3 การศึกษานองงานของครูใหญ่เมื่อมอบหมายงานแก่ครูอื่น ครูใหญ่ผู้สูงกว่า
ปริญญาตรีและการทำงานของครูเป็นครั้งคราวและรองงานเพราะไว้ใจในการ
ทำงานของครูเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้จัดทำ ส่วนครูใหญ่ผู้อื่นรองงานเพราะ
ไว้ใจในการทำงานของครู จากการทบทวนโคสเคอร์ ยังปรากฏว่า ครูใหญ่ผู้
ทำงานมีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน และไม่ขึ้นกับสังกัดด้วยเช่นเดียวกัน ครูใหญ่
โรงเรียนประถมศึกษาของงานเพราะไว้ใจในงานที่มอบหมายให้ครูจัดทำมากที่สุด
ถึงร้อยละ 68.99 รองลงมาครูอย่างใกล้ชิดร้อยละ 38.38 และรองเป็น
ครั้งคราวร้อยละ 21.29

3.7 ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของครูผู้ปกครอง

3.7.1 วิธีการพิจารณาความดีความชอบของครู ครูใหญ่ผู้ปริญญาตรีขึ้นไปใช้วิธีการ
สังเกตการทำงานมากกว่าครูใหญ่ผู้ต่ำ ใญ่ และครูใหญ่ผู้ปริญญาตรีลงมา
จะบันทึกการทำงานมากกว่าครูใหญ่ผู้สูง วิธีการพิจารณาความดีความ
ชอบของครูนั้น ครูใหญ่ผู้สูงใช้วิธีการบันทึกการทำงานมากกว่าครูเป็นระยะมากกว่า
ที่สุดถึงร้อยละ 77.78 รองลงมาใช้การสังเกตการทำงานของครูร้อยละ 65.83
ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่จำนวนเท่ากันสังเกต ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ
90.63 สังเกตการทำงานของครู ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 77.87
ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 76.85 บันทึกการทำงานของครูเป็นระยะ

- 3.7.2 ทดถึผลการพิจารณาความถี่ความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนแก่ครู
ครูใหญ่ครูผู้ช่วยไปพิจารณาความถี่ความชอบจากผลงานรับผิด
ชอบในหน้าที่ของครู ส่วนครูผู้ช่วย ป.ป และไม่มีวุฒิศึก ศึกษา
ความถี่ความชอบจากความสามารถในการสอนของครู และครูใหญ่
ผู้ทำกว่า ป.ป มีพิจารณาความถี่ความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนจาก
จำนวนวันลาวิลาศมาหักมาตาม ในการพิจารณาความถี่ความชอบ
เพื่อเลื่อนเงินเดือนแก่ครูจำแนกตามสังกัด ครูใหญ่โรงเรียนรัฐมา
ตรัยละ 100.00 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 88.52 พิจารณา
ความถี่ความชอบจากผลงานรับผิดชอบในหน้าที่ และครูใหญ่โรงเรียน
ประชาบาลร้อยละ 87.19 พิจารณาความถี่ความชอบจากผลงาน
สามารถในการสอน สรุปได้ว่าครูใหญ่โรงเรียนประถม มีประสิทธิภาพ
ความถี่ความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนแก่ครูโดยยึดหลักเกณฑ์จากมาก
ไปหาน้อยดังนี้ คือ ความสามารถในการสอน ผลงานรับผิดชอบในหน้าที่
วันลาวิลาศ มาหักมาตาม ความประพฤติของครู จำนวนชั้นเรียน
ที่ทำการสอน และเวลาราชการของครู
- 3.7.3 อำนวยการในการพิจารณาความถี่ความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนแก่ครู
ครูใหญ่ครูผู้ช่วยจะเข้าใจว่าผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงการ
พิจารณาความถี่ความชอบของครูใหญ่ได้ และครูใหญ่ผู้สูงมีอำนาจ
ในการพิจารณาความถี่ความชอบมากกว่าครูใหญ่ผู้ต่ำ กลุ่มโรงเรียน
มีอำนาจเปลี่ยนแปลงการพิจารณาความถี่ความชอบของครูใหญ่ผู้ต่ำ
มากกว่าครูใหญ่ผู้สูง จากการทดสอบไคสแควร์ ผลปรากฏว่า การ
พิจารณาความถี่ความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนไม่สัมพันธ์กับวุฒิศึกของครูใหญ่
แต่จะสัมพันธ์กับสังกัดของครูใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ
69.67 และครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 66.01 ผู้บังคับ
บัญชามีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงการพิจารณาความถี่ความชอบของ
ครูใหญ่ได้ แต่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาตรัยละ 62.50 มีอำนาจใน
การพิจารณาความถี่ความชอบของครูเท่านั้น

3.7.4 ผลักเกณฑ์ในการรับรองผลการปฏิบัติราชการของครูที่บรรจุใหม่ เมื่อครบกำหนด 6 เดือน ครูใหญ่ผู้ถูกจัดสังเกตการทำงานของครูใหม่มากที่สุด รองลงมาใช้วิธีการตรวจสอบงานของครูใหม่ และครูใหญ่ผู้จัดทำใช้วิธีการพิจารณาของครูใหม่มากกว่าครูใหญ่ผู้สังเกตครูใหญ่ในคณะสังเกตใช้หลักเกณฑ์การรับรองผลการปฏิบัติราชการของครูที่บรรจุใหม่ เมื่อครบ 6 เดือนไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูใหญ่ใช้หลักเกณฑ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ สังเกตการทำงานของครูใหม่ ตรวจสอบงานของครูใหม่ บันทึกผลงานการทำงานงานของครูใหม่ทุกระยะ และครูผู้รับของครูใหม่

3.7.5 การสร้างขวัญของครูในโรงเรียน ครูใหญ่ผู้สูงกว่าปริญญาตรีและครูใหญ่ไม่มีวุฒิปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าและงานแก้ปัญหาของโรงเรียน ส่วนครูใหญ่ผู้จบ ป.ป และครูใหญ่ผู้จัดทำ ป.ป เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและระบายความข้องใจ ครูใหญ่ผู้จบปริญญาตรีและครูใหญ่ผู้จบปริญญาตรีสร้างขวัญของครูในโรงเรียนโดยเป็นพี่เลี้ยงของครูในโรงเรียน ส่วนการสำรวจขวัญของครูในคณะสังเกตแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 80.35 ให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าและการแก้ปัญหาของโรงเรียน ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 81.77 เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและระบายความข้องใจ ครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาร้อยละ 90.63 เป็นพี่เลี้ยงของครูทุกคนในโรงเรียน

3.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ทดสอบใ้ค้ดังนี้

3.6.1 วิธีการนิเทศการสอนของครูใหญ่ ครูใหญ่ผู้จบ ป.ป ขึ้นไปนิเทศการสอนของครูโดยอภิปรายปัญหาและวางแผนงานเพื่อนแก้ปัญหาที่ครูมากที่สุด ส่วนครูใหญ่ผู้จัดทำ ป.ป ลงมาให้ครูไปดูการสอนในโรงเรียนที่ทำการสอนก็ จากการศึกษาของโคสแควร์ บอสปรากฏว่า วิธีการนิเทศการสอนของครูใหญ่ไม่ต่างกันวุฒิตะไม่ขึ้นกับสังกัด ครูใหญ่ร้อยละ 60.78 นิเทศการสอนโดยอภิปรายและวางแผนงานเพื่อนแก้ปัญหาที่ครู

รองลงมา ให้ครูไปดูการสอนในโรงเรียนที่สอนกีร็อบละ 54.62
และครูให้อ่านหนังสือเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ ร็อบละ 52.68 และเขียน
ขึ้นเขียนเพื่อส่งเอกสารของครูร็อบละ 48.74

- 3.8.2 วัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมคนเฝ้าเรียนของครูใหญ่ ครูใหญ่ผู้
ป.ป ขึ้นไป ตรวจเยี่ยมคนเฝ้าเรียนของครูเพื่อช่วยเหลือครูในการสอน
มากที่สุด ครูใหญ่ผู้ดีกว่า ป.ป ร็อบละ 67.27 รับถึงความกตัญญู
เต็มของครู ครูใหญ่ไม่มีผู้ร็อบละ 62.26 ปรากฏการเขียนของ
นักเฝ้าเรียน จากการทดสอบไคสแควร์ พบปรากฏว่า วัตถุประสงค์
ของการเขียนคนเฝ้าเรียนไม่ขึ้นกับวุฒิของครูใหญ่ แต่จะขึ้นกับสังกัด
ของโรงเรียน ครูใหญ่เร่งเรียนเทศบาลร็อบละ 71.31 และครู
ใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร็อบละ 61.25 ปรากฏการเขียนของนักเฝ้าเรียน
ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร็อบละ 66.99 รับถึงความกตัญญู
ของครู
- 3.8.3 การส่งเสริมสมรรถภาพการอ่านของครู ครูใหญ่ผู้สูงส่งเสริม
สมรรถภาพการอ่านของครูโดยครูใหญ่ผู้สูงส่งส่งเสริมครูเข้ารับการอบรม
เป็นครั้งคราวมากที่สุด ครูใหญ่ผู้สูงส่งส่งเสริมครูให้ศึกษาค้นคว้า
กว่าครูใหญ่ผู้ดีค่า โดยครูใหญ่ผู้สูงส่งกว่าปริญญาตรีร็อบละ 81.82 และ
ครูใหญ่ไม่มีผู้ร็อบละ 7.55 ส่งเสริมสมรรถภาพของครูโดยให้
ครูลาศึกษาค้น การส่งเสริมสมรรถภาพการอ่านของครูจำนวนมากถึง
กัของครูใหญ่ ครูใหญ่ผู้สูงส่งส่งเสริมสมรรถภาพการอ่านของครูโดย
ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราวมากที่สุดร็อบละ 73.79
รองลงมาส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมในระหว่างปีคณาเรียนร็อบ
ละ 61.90 ประชุมครูอภิปรายปัญหาทางวิชาการร็อบละ 43.98
- 3.8.4 หน้าที่ของศึกษานิเทศน์ ทานความเข้าใจของครูใหญ่นั้น ครูใหญ่
ทุกวุฒิมีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน ก็ครูใหญ่ทุกวุฒิมีความเห็นตรง
กันเป็นส่วนใหญ่ว่า ศึกษานิเทศน์คือผู้ให้คำแนะนำการอ่านแก่ครู

รองลงมาก็คือ ผู้ประชุมวางแผนการสอนร่วมคณาจารย์ และครูใหญ่ผู้
สังกัดก็มีความเข้าใจไม่แตกต่างกันเช่นกันด้วย

3.9 ความเข้าใจเกี่ยวกับถาวรเรียนการสอน ตลอดจนได้ดังนี้

3.9.1 การนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน หมายถึงการศึกษาค้นคว้าหา
ละเอียดทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน ตลอดจนการนำหลักสูตรมาใช้ในการ
สอน ครูใหญ่ผู้ถูกถามมีความเห็นตรงกันว่า การนำหลักสูตรมาใช้ในโรง
เรียนได้ก็โดยประชุมคณาจารย์หาเนื้อหาและวิธีการสอนมากที่สุด และ
ครูใหญ่ในสังกัดก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูใหญ่
ทุกสังกัดมีความเข้าใจว่า การนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียนได้ก็โดย
ประชุมคณาจารย์หาเนื้อหาและวิธีการสอน และให้ครูทำโครงการสอน
ลงเป็นรายบุคคล จึงสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียนนั้น
ครูใหญ่ประชุมคณาจารย์หาเนื้อหาและวิธีการสอนร้อยละ
56.56 รองลงมาให้ครูแต่ละคนทำโครงการสอนลงเป็นรายบุคคล
ร้อยละ 31.09 และประชุมครูแก้ไขปรับปรุงมีระบบจัดการสอนทุกปี
ร้อยละ 26.61

3.9.2 การจัดทำโครงการสอนของครูในโรงเรียน การทำโครงการสอน
ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูใหญ่และครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกันจัดทำขึ้นเพื่อ
เป็นโครงการทางวิชาการของโรงเรียนโครงการหนึ่ง ครูใหญ่ส่วน
มากถูกถามจัดทำโครงการสอนเป็นรายปีมากที่สุด รองลงมาคือการทำ
โครงการสอนเป็นรายภาค ความเข้าใจเกี่ยวกับกรจัดทำโครงการ
สอนของโรงเรียนไม่ขึ้นกับวุฒิของครูใหญ่และสังกัด ครูใหญ่ประชุม
ครูเพื่อวางโครงการสอนเป็นรายปีมากที่สุดถึงร้อยละ 59.10 รองลง
มาวางโครงการสอนเป็นรายภาคเรียนร้อยละ 30.25 และวางโครง
การสอนเป็นรายปีค้ำร้อยละ 22.97

- 3.9.3 วัตถุประสงค์ของการทดสอบ ครูใหญ่ผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นมีทัศนคติ
เพื่อปรับปรุงการสอนของตนมากที่สุด ส่วนครูใหญ่ผู้คิดว่าปฏิบัติ
ภารกิจมาทดสอบเพื่อวัดความสามารถของเค็กในการเขียนหนังสือ
ที่สุด วัตถุประสงค์ขององมาเพื่อศึกษาทั่วเค็ก ความเข้าใจของครูใหญ่
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทดสอบไม่ขึ้นกับวุฒิและไม่ขึ้นกับสังกัด
ครูใหญ่ทุกสังกัดทัศนคติที่เรียนเพื่อวัดความสามารถของเค็กในการ
เขียนหนังสือมากที่สุด รองลงมาครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 59.84
ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 62.07 ทดสอบเพื่อศึกษาทั่ว
เค็ก และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 78.13 ทดสอบเพื่อปรับ
ปรุงการสอนของครู
- 3.9.4 ระเบียบสะสม ครูใหญ่ส่วนมากมีความเข้าใจว่าระเบียบสะสมมีไว้
เพื่อแก้ปัญหาของเค็กร่วมกับผู้ปกครองมากที่สุด ครูใหญ่ผู้สูงกว่า
ปฏิบัติร้อยละ 72.72 ใช้ระเบียบสะสมเพื่อวางแผนการแนะแนว
และวินิจฉัยปัญหาสุขภาพของเค็ก ส่วนครูใหญ่ผู้ปฏิบัติต่ำกว่า
ร้อยละ 82.35 ครูใหญ่ผู้สอนป.ป.หรือป.ป.นร้อยละ 68.60 และครูใหญ่
ผู้ป.ป.ร้อยละ 67.80 ใช้ระเบียบสะสมเพื่อแก้ปัญหาของเค็กร่วม
กับผู้ปกครอง และครูใหญ่ผู้คิดว่าป.ป.น ร้อยละ 54.55 ครูใหญ่ไม่
มีวุฒิครูร้อยละ 45.28 ใช้ระเบียบสะสมเพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพ
ปรับตัวของเค็ก ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่จำแนกตามสังกัดดังนี้
ครูใหญ่ทุกสังกัดมีความเข้าใจตรงกันว่าระเบียบสะสมมีไว้เพื่อแก้
ปัญหาของเค็กร่วมกับผู้ปกครอง ความเข้าใจของครูใหญ่จำแนกตาม
สังกัดจึงไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบสะสมมากน้อยตามลำดับดังนี้ แก่
ปัญหาร่วมกับผู้ปกครองร้อยละ 62.74 ศึกษาปัญหาการปรับตัวของ
เค็กร้อยละ 55.18 วินิจฉัยปัญหาสุขภาพของเค็กร้อยละ 52.10
วางแผนการแนะแนวร้อยละ 33.33

- 3.9.5 การเลือกหนังสือแบบเรียน ครูใหญ่ทุกโรงเรียนมีความเข้าใจตรงกันว่า คณะครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียนมากที่สุด รองลงมาครูใหญ่ วุฒิป.บ.ขึ้นไปมีความเข้าใจว่าครูใหญ่เป็นผู้เลือกแบบเรียนและ ครูใหญ่ผู้ศึกษากว่าป.บ.มีความเข้าใจว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้เลือกแบบเรียน และครูใหญ่ในสังกัดต่างๆ มีความเข้าใจตรงกัน คือ คณะครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียน ส่วนความคิดเห็นรองลงมา ครูใหญ่มีความเข้าใจแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 34.43 มีความคิดเห็นว่า หัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลเป็นผู้เลือกแบบเรียน ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 25.12 มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้เลือกแบบเรียน และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 31.25 มีความคิดเห็นว่า ครูใหญ่เป็นผู้เลือกแบบเรียน จึงอาจสรุปได้ว่า ความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับผู้เลือกแบบเรียนได้แก่ คณะครูในโรงเรียนร้อยละ 64.97 ครูใหญ่ร้อยละ 21.85 กรมสามัญศึกษาร้อยละ 18.49 ศึกษาธิการอำเภอร้อยละ 14.85 และหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลร้อยละ 12.32
- 3.9.6 การช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อน ครูใหญ่ทุกโรงเรียนมีความเข้าใจตรงกันว่า การช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อนได้โดยจัดครูสอนให้เป็นการเฉพาะมากที่สุด รองลงมาให้ครูประจำชั้นรับผิดชอบการสอนโดยตรง และความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนประชาบาลไม่มีความแตกต่างกันมากนัก โดยครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 75.90 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 60.65 และครูใหญ่โรงเรียนประชาร้อยละ 59.11 จัดครูสอนให้เป็นการเฉพาะ รองลงมาให้ครูประจำชั้นรับผิดชอบการสอนโดยตรง

3.9.7 การช่วยเหลือเด็กที่เกิดปัญหาส่วนตัวอันทำให้การเรียนของเด็กตกต่ำ ครูใหญ่ไม่มีผู้ติครูใหญ่ผู้ปกครองมาพบมากที่สุด ส่วนครูใหญ่ผู้อื่นปรึกษากับครูประจำชั้นมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ปกครองเด็กมาพบ ส่วนการปรึกษากับครูประจำชั้นมีไม่มากนัก แต่ปรึกษากับครูแนะแนวมีไม่น้อยมาก และความเข้าใจของครูใหญ่จำนวนมากต้งกันั้น ครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาร้อยละ 96.87 และครูใหญ่โรงเรียนสหประชาการ้อยละ 82.86 ปรึกษากับครูประจำชั้นมากที่สุด ส่วนครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 85.24 เป็นผู้ปกครองเด็กมาพบมากที่สุด อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือเด็กที่เกิดปัญหาส่วนตัวอันทำให้การเรียนของเด็กตกต่ำ ครูใหญ่ช่วยเหลือเด็กตามลำดับมากน้อยดังนี้ ปรึกษากับครูประจำชั้นร้อยละ 83.75 เป็นผู้ปกครองเด็กมาพบร้อยละ 81.23 และเรียกเด็กมาสนทนากลับ ร้อยละ 62.18

3.9.8 การติดตามเด็กชาวเรียน ครูใหญ่ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ไม่ติดตามเด็กชาวเรียนโดยส่งจดหมายตามตัว ส่วนครูใหญ่ผู้ ป.ป ลงมาให้ครูไปเยี่ยมมักเรียนที่บ้านมากที่สุด ความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับการติดตามเด็กชาวเรียนจำนวนมากต้งกันั้นนั้นมีความแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 72.95 เป็นผู้ปกครองมาพบมากที่สุด ครูใหญ่โรงเรียนประชาร้อยละ 75.39 ให้ครูเยี่ยมมักเรียนที่บ้านมากที่สุด และครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาร้อยละ 90.62 ส่งจดหมายตามตัวมากที่สุด การติดตามเด็กชาวเรียนนี้ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาให้ครูไปเยี่ยมมักเรียนที่บ้านมากที่สุด รองลงมา ส่งจดหมายตามตัวและผู้ปกครองมาพบ

3.10 ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโรงเรียน ครูใหญ่ยอมมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโรงเรียนเพื่อให้กิจการต่างๆ ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีและเรียนร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา การบริหารที่ดี การนิเทศการศึกษาที่ดี การสอนที่ดีจะช่วยให้เรียนความมุ่งหมายได้ ต้องอาศัยความสามารถของครูใหญ่ในการจัดโรงเรียน

3.10.1 การบรรจุครูเข้าชั้นเรียนจำนวนตามวุฒิของครูใหญ่ชั้น
 ครูใหญ่ วุฒิที่มีความเข้าใจตรงกัน คือ พิจารณาความถนัดและ
 ความสนใจของครูเป็นหลักในการบรรจุครูเข้าชั้นมากที่สุด รอง
 ลงมาพิจารณาความสามารถและวุฒิของครูเป็นหลัก ส่วนครูใหญ่
 วุฒิปริญญาตรีให้ครูคนใดสอนชั้นใดก็ได้ตามชั้นที่ประจำมากกว่า
 ครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรี ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับถาวรบรรจุ
 ครูเข้าชั้นเรียนจำนวนตามสังกัดนั้น ครูใหญ่ทุกคนที่มีความเห็น
 ตรงกัน คือ พิจารณาความสนใจและความถนัดของครูมาก
 ที่สุด รองลงมาพิจารณาความสามารถและวุฒิของครู ส่วนการ
 ให้ครูตามชั้นที่เรียนขึ้นไป 2 ปีนั้น ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล
 ร้อยละ 1.25 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 16.39
 และครูใหญ่โรงเรียนประชารัฐร้อยละ 6.90 ไข่มุกน้อยตาม
 ลำดับถัดลงมา จึงอาจสรุปได้ว่า การบรรจุครูเข้าชั้นเรียน
 ครูใหญ่พิจารณาความถนัดและความสนใจของครูร้อยละ
 60.39 พิจารณาตามความสามารถและวุฒิของครูร้อยละ
 62.75 และให้ครูประจำชั้นใดก็ได้สอนชั้นนั้นประจำ กับ
 ให้ครูตามชั้นที่เรียนขึ้นไปร้อยละ 12.32

3.10.2 ผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณของโรงเรียนจำนวนตามวุฒิ ครูใหญ่
 วุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าให้ช่วยครูใหญ่ทำหน้าที่งานสารบรรณ
 มากที่สุด ส่วนครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรีลงมา ครูใหญ่เป็นผู้ทำหน้าที่
 งานสารบรรณและครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรีเป็นผู้ทำงานสารบรรณเองมาก
 กว่าครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรี และครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรีเป็นผู้ทำงานสาร
 บรรณโดยมีการสอนเป็นบางชั่วโมงมากกว่าครูใหญ่ วุฒิปริญญาตรี และ
 ความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณจำนวน
 ตามสังกัดนั้น ครูใหญ่ทุกคนที่ตอบเป็นผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณมาก
 ที่สุด และรองลงมาผู้ช่วยครูใหญ่ เป็นผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณ
 และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลให้ช่วยครูใหญ่ทำหน้าที่งานสาร
 บรรณมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนประชารัฐและครูใหญ่โรงเรียน

รัฐบาลและครูน้อยเป็นผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณ โดยมีการสอนบ้าง
เป็นบางชั่วโมงนั้น โรงเรียนรัฐบาลมีมากกว่า จึงอาจสรุปได้ว่า
ผู้ทำหน้าที่งานสารบรรณที่โตแก่ครูใหญ่มวลมีร้อยละ ๑2.91
รองลงมาผู้ช่วยครูใหญ่ร้อยละ 57.70 และครูน้อยมีการสอนเป็น
บางชั่วโมงร้อยละ 20.45

3.10.3 การเตรียมงานก่อนเปิดเรียนก่อนเปิดการศึกษาครูใหญ่ผู้สูงเตรียมงาน
เปิดเรียนก่อนมีการศึกษาก่อนเปิดเทอมมากกว่าครูใหญ่ผู้ต่ำ ครูใหญ่
ผู้สูงกว่าปริญญาตรีเตรียมงานก่อนเปิดเทอม 8-14 วันมากที่สุด
ครูใหญ่ผู้ปริญญาตรีและครูใหญ่ผู้อนุปริญญาเตรียมงานก่อนเปิดเทอม
4-7 วันมากที่สุด และครูใหญ่ผู้ป.ป ลงมาเตรียมงานก่อนเปิดเทอม
1-3 วันมากที่สุด และครูใหญ่ผู้จัดทำงานในวันเปิดเรียนมากกว่าครู
ใหญ่ผู้สูง ดังนั้นการเตรียมงานเปิดเรียนจึงขึ้นกับวุฒิของครูใหญ่
และความเข้าใจของครูใหญ่ที่ขึ้นกับสังกัดด้วย กล่าวคือ ครูใหญ่
โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 59.34 เตรียมงานก่อนเปิดเรียน 4-7
วัน ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 49.75 เตรียมงานก่อน
เปิดเรียน 1-3 วัน และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 57.50
เตรียมงานก่อนเปิดเรียน 8-14 วัน สรุปโดยทั่วไป ครูใหญ่เตรียม
งานก่อนเปิดเรียน 1-3 วันมากที่สุดร้อยละ 41.46 รองลงมาเตรียม
งานก่อนเปิดเรียน 4-7 วันร้อยละ 30.25 และครูใหญ่เตรียมงาน
ก่อนเปิดเรียน ๑-14 วันร้อยละ 13.45

3.10.4 งานที่ครูใหญ่จัดทำก่อนเปิดเรียนก่อนเปิดการศึกษาจำแนกตามวุฒิของครู
ใหญ่นั้น ครูใหญ่ผู้สูงเตรียมงานต่างๆตามลำดับดังนี้คือว่าครูใหญ่ผู้
ต่ำ คือ จัดห้องเรียน ประชุมครูวางแผนโครงการการสอนของโรงเรียน
จัดนักเรียนเข้าวันเรียน วางโครงการการศึกษาทำงานตอออกปี กำหนด
หน้าที่ของครูนอกเหนือการสอนตามปกติ ทำสวนและก่อนชมวิสัย
ครูผู้ดี เป็นต้น ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่เกี่ยวกับงานที่จัดทำก่อน
เปิดเรียนจำแนกตามสังกัดดังนี้ ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลเตรียมงาน
ต่างๆดังนี้คือว่าครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลและครูใหญ่โรงเรียน
เทศบาลคือ จัดห้องเรียน จัดนักเรียนเข้าชั้น วางโครงการสอน

ประชุมผู้ปกครอง วางโครงการทำงานตลอดปี ประชุมครู อบรม
เทคนิคเรียนใหม่ เป็นกัน จึงอาจสรุปได้ว่า ครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษาทำงานออกไปนี้ก่อนเปิดเรียนค้นคว้าการศึกษาตามลำดับคือ
จัดห้องเรียนร้อยละ ๘๒.๐๗ ประชุมครูร้อยละ ๗๔.๕๑ วางโครงการ
สอนร้อยละ ๗๔.๒๓ จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนร้อยละ ๖๙.๗๔ วางโครง
การการดำเนินงานตลอดปีร้อยละ ๖๖.๓๑ กำหนดหน้าห้องครูนอกเหนือ
การสอบความปกติร้อยละ ๖๕.๕๕ และสำรวจซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์
ร้อยละ ๕๒.๙๔

3.10.5 การเก็บสถิติการมาเรียนของนักเรียนจำนวนภาคความรู้ ครูใหญ่ผู้ปฏิบัติ
คริขึ้นไป เก็บสถิติการมาเรียนของนักเรียนเพื่อศึกษาค้นคว้าหา
มากที่สุด รวบรวมมาทำรายงานประจำเดือนส่วนครูใหญ่ผู้ปฏิบัติของ
มาเก็บสถิติการมาเรียนของนักเรียนเพื่อทำรายงานประจำเดือน
องมาเก็บศึกษาเด็กภาคเรียน ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่จำนวน
ความพึงพอใจกับครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล เก็บสถิติการมาเรียนของนักเรียน
เพื่อทำรายงานประจำเดือนร้อยละ ๗๒.๙๕ ส่วนครูใหญ่โรงเรียนประชา
มาร้อยละ ๕๗.๖๓ และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ ๖๗.๕๐ เก็บ
สถิติการมาเรียนของนักเรียนเพื่อทำรายงานประจำเดือนและศึกษา
เด็กภาคเรียน

3.10.6 ระยะเวลาของการประเมินผลงานของโรงเรียนจำนวนภาคความรู้ในครูใหญ่
ผู้ปฏิบัติที่จะมาประเมินผลงานของโรงเรียนทุกภาคเรียนมากที่สุด
ส่วนครูใหญ่ผู้สูงกว่ำผู้ปฏิบัติที่ประเมินผลงานเมื่อสิ้นปีการศึกษามากที่สุด
ส่วนความเข้าใจของครูใหญ่ผู้จำนวนตามสังกัด ครูใหญ่ทุกสังกัดประเมินผล
การหว่างานของโรงเรียนทุกภาคเรียนมากที่สุดเช่นกัน จึงสรุปได้ว่า ครู
ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาประเมินผลงานทุกภาคเรียนร้อยละ ๕๗.๔๒
รองลงมาเมื่อสิ้นปีการศึกษาร้อยละ ๓๖.๔๑ และทุกเดือนร้อยละ ๓๔.๗๓

3.10.7 สถิติการศึกษาค้นคว้าของครูใหญ่ผู้ปฏิบัติจำนวนภาคความรู้ของครูใหญ่
ผู้ปฏิบัติคริขึ้นไป เก็บผู้ปกครองมาพบ ส่วนครูใหญ่ผู้สูงกว่ำผู้ปฏิบัติที่
จะให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองที่บ้านมากที่สุด ส่วนการศึกษาค้นคว้าผู้ปกครองจำนวน
ความพึงพอใจนั้น ครูใหญ่ทุกสังกัดให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองที่บ้านมากที่สุด รองลง

มากครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 50.82 จะเจริญผู้ปกครองมาพบ
ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 39.90 จักพิจารณาในครูและผู้
ปกครองใกล้ชิดสรภักดิ์กัน และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 62.50 เจริญ
ผู้ปกครองมาพบ จึงอาจสรุปได้ว่าวิธีการที่ครูใหญ่ใช้กับกับผู้ปกครองที่ได้
ผลก็คือ ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองที่บ้านร้อยละ 72.55 เจริญผู้ปกครองมาพบ
ร้อยละ 41.10 จักพิจารณาในผู้ปกครองและครูใกล้ชิดสรภักดิ์กันร้อยละ
40.34 และส่งจดหมายถึงผู้ปกครองร้อยละ 25.77

3.10.8 การทำความเข้าใจกับผู้ปกครองจำนวนมากตามวิธีอื่น ครูใหญ่ผู้จัดทำค่าความรู้
จักกับผู้ปกครองมากกว่าครูใหญ่ผู้สูง ถ้าวัดครูใหญ่ผู้สูงกว่าวิธีอื่นๆ
ร้อยละ 62.64 ผู้จักผู้ปกครองเพียง 26-50 ส่วนครูใหญ่ไม่มีผู้จัก
ผู้จักผู้ปกครองเกินกว่า 50 จนถึงร้อยละ 75.47 การทำความเข้าใจ
กับผู้ปกครองย่อมขึ้นกับวุฒิของครูใหญ่และสังกัดของครูใหญ่ด้วย ครู
ใหญ่โรงเรียนประชาบาลผู้จักผู้ปกครองก็กว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล
และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลทำความเข้าใจกับผู้
ปกครองน้อยมาที่สุด จึงอาจสรุปได้ว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาร้อย
ละ 60.18 ผู้จักผู้ปกครองของนักเรียนเกินกว่า 50 % รองลงมา
ร้อยละ 22.69 ผู้จักกับผู้ปกครองของนักเรียนเพียง 26-50 % เท่านั้น

4. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ในการทำงานใดๆนั้น ย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรคอยู่เสมอ และในการทำงานที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษาก็ย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรคได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษาทำงานกับเด็กจำนวนมาก ครู และผู้ปกครอง ย่อมเกิดปัญหาขึ้นได้หลายประการ
คือ

4.1 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีปัญหามาก
ที่สุด คือ เด็กนักเรียนมากต้องสอน 2 ผลัด และปัญหาที่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับมี
ดังนี้คือ

อันดับ 1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครูไม่ดี ทำให้ขาดความตั้งใจ
ในการทำงาน

อันดับ 2 จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป ครูดูแลไม่ทั่วถึง

อันดับ 3 ทางโรงเรียนไม่ไ้จัดทำระเบียบเหมาะสมไว้

อันดับ 4 ขาดแคลนครู ไม่ไ้ครูเพิ่มเติมให้เหมาะกับจำนวนนักเรียน

ส่วนครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลมีปัญหามากที่สุด ได้แก่การขาดแคลน
ครูในโรงเรียน เนื่องจากไม่ไ้ครูเพิ่มเติมให้เหมาะกับจำนวนนักเรียน และปัญหาที่ประสบ
จำนวนมากน้อยตามลำดับดังนี้ คือ

อันดับ 1 การขาดแคลนครูในโรงเรียนเนื่องจากไม่ไ้ครูเพิ่มเติม
ให้เหมาะกับจำนวนนักเรียน

อันดับ 2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครูไม่ดี ทำให้ขาดความตั้งใจ
ในการทำงาน

อันดับ 3 ทางโรงเรียนไม่ไ้จัดทำระเบียบเหมาะสมไว้

อันดับ 4 จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป ทำให้ครูดูแลได้ไม่ทั่วถึง

ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่จำนวนนักเรียนในชั้น
มากเกินไป ครูดูแลได้ไม่ทั่วถึง และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครูไม่ดี ทำให้ขาดความตั้งใจ
ในการทำงาน

อันดับ 2 ทางโรงเรียนไม่ไ้จัดทำระเบียบเหมาะสมไว้

อันดับ 3 จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมากเกินไป ครูดูแลได้ไม่ทั่วถึง

อันดับ 4 ขาดแคลนครู เนื่องจากไม่ไ้ครูเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับ
จำนวนนักเรียน

จากการทดสอบโคสแควร์ปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงาน
ของโรงเรียนขึ้นกับสังกัดของโรงเรียน

4.2 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์การสอน
ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีปัญหามากที่สุดได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการ
บริหารงาน ส่วนปัญหาที่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 โรงเรียนชากรเครื่องมืออุปกรณ์การสอน หรือมีก็เป็นส่วนน้อย

อันดับ 2 โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการบริหาร

อันดับ 3 ถ้าครูจะผลิตอุปกรณ์การสอนต้องหาวัสดุเอง เพราะโรงเรียนขาดแคลนวัสดุ

ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการบริหารงาน ส่วนปัญหาที่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการบริหารงาน

อันดับ 2 โรงเรียนขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์การสอนหรือมีก็เป็นส่วนน้อย

อันดับ 3 ถ้าครูจะผลิตอุปกรณ์การสอนต้องหาวัสดุเองเพราะโรงเรียนขาดแคลนวัสดุ

ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ อาคารเรียน และอาคารประกอบมีไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับมีดังนี้

อันดับ 1 อาคารเรียนและอาคารประกอบไม่พอ

อันดับ 2 โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการบริหารงาน

อันดับ 3 โรงเรียนขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์การสอนหรือมีก็เป็นส่วนน้อย

จากการทดสอบโดยสุ่มตอบปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์การสอน ขึ้นกับสังกัดของโรงเรียน

4.3 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนของครูในโรงเรียน ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ครูส่วนใหญ่ไม่สนใจใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับมีดังนี้ คือ

อันดับ 1 ครูส่วนหนึ่งขาดประสิทธิภาพในการสอนเพราะขาดความกระตือรือร้น

อันดับ 2 ครูส่วนใหญ่ไม่สนใจใช้อุปกรณ์การสอน

อันดับ 3 ครูสอนโดยขาดการตั้งใจใ้เด็ก

อันดับ 4 ครูสอนวิชาเนื้อหาโดยให้เด็กอ่านและเน้นความจำเป็นส่วนมาก

ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ ครูสอนวิชาเนื้อหาโดยให้เด็กอ่านและเน้นความจำเป็นส่วนมาก ส่วนปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับมีดังนี้

อันดับ 1 ครูสอนวิชาเนื้อหาไทยให้เด็กอ่านและเน้นความจำ เป็นส่วนมาก

อันดับ 2 ครูสอนโดยขาดการตั้งใจเด็ก

อันดับ 3 ครูส่วนหนึ่งขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดความกระตือรือร้น

อันดับ 4 ครูมีประสบการณ์การสอนเป็นหลักรมากกว่าหลักสูตร

ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุด ได้แก่ ครูส่วนใหญ่ไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากนั้นตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 ครูสอนวิชาเนื้อหาไทยให้เด็กอ่านและเน้นความจำ เป็นส่วนมาก

อันดับ 2 ครูสอนโดยขาดการตั้งใจเด็ก

อันดับ 3 ครูส่วนใหญ่ไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน

อันดับ 4 ครูส่วนหนึ่งขาดประสิทธิภาพในการสอนเพราะขาดความกระตือรือร้น

จากการขอข้อมูลโดยสมัคร ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสมรรถภาพในการสอนของครูไม่ขึ้นกับสังกัด ครูส่วนใหญ่จึงมีสมรรถภาพในการสอนพอ ๆ กัน

4.4 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเรียน การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลจะมีปัญหาที่ครูใหญ่ประสบมากที่สุดได้แก่ ขาดความเข้าใจในการสอนซ่อมเสริมและการสอนเป็นหมู่ และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากนั้นตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 ขาดความเข้าใจหลักการ สอนซ่อมเสริมและการสอนเป็นหมู่

อันดับ 2 ครูไม่เข้าใจการทำและการใช้อุปกรณ์การสอน

อันดับ 3 ครูไม่ใช้ศึกษาต่อหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อย่างละเอียด

ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ ขาดความเข้าใจหลักการ สอนซ่อมเสริมและการสอนเป็นหมู่ และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากนั้นตามลำดับ มีดังนี้

อันดับ 1 ขาดความเข้าใจหลักการ สอนซ่อมเสริมและการสอนเป็นหมู่

อันดับ 2 ครูไม่เข้าใจการทำและการใช้อุปกรณ์การสอน

อันดับ 3 ครูไม่เข้าใจวิธีการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ ครูขาดความเข้าใจ
หลักการ สอนซ่อมเสริมและการสอนเป็นหมู่ และปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลประสบจำนวน
มากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

- อันดับ 1 ครูไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่าง
ละเอียด
- อันดับ 2 ครูขาดความเข้าใจในเรื่องความพร้อม และความแตกต่าง
ระหว่างบุคคล
- อันดับ 3 ครูไม่เข้าใจวิธีการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

จากการทดสอบโดยสุ่ม ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความรู้และ
ความเข้าใจในเรื่อง การเรียน การสอนของครู ไม่ได้ขึ้นกับสังกัด หมายความว่าครูใหญ่
ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน

4.5 ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองและนักเรียน ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลจะมีปัญหาที่
ประสบมากที่สุดได้แก่ผู้ปกครองบางคน ไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวน
มากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

- อันดับ 1 ผู้ปกครองบางคนไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก
- อันดับ 2 ผู้ปกครองขาดการติดต่อกัน โรงเรียน
- อันดับ 3 นักเรียนขาดเรียนแถมถามตัวไม่ได้
- อันดับ 4 นักเรียนขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียน

ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ผู้ปกครองบางคน
ไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

- อันดับ 1 ผู้ปกครองบางคนไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก
- อันดับ 2 นักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน
- อันดับ 3 นักเรียนขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียน
- อันดับ 4 นักเรียนขาดแคลนเครื่องแต่งกาย

ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลจะมีปัญหาที่ประสบมากที่สุดได้แก่ ผู้ปกครองขาดการ
ติดต่อกัน โรงเรียน และปัญหาที่ครูใหญ่ประสบจำนวนมากน้อยตามลำดับ มีดังนี้

- อันดับ 1 ผู้ปกครองขาดการติดต่อกับ โรงเรียน
 อันดับ 2 ผู้ปกครองบางคนไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก
 อันดับ 3 ผู้ปกครองมีทัศนคติไม่ถูกต้องในเรื่องการศึกษา
 อันดับ 4 นักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน

จากการทดสอบโศดแนควาร์ ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับผู้ปกครองและนักเรียนไม่เหมือนกันซึ่งก็ สืบมาตามความว่าครูใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคไม่เหมือนกัน

5. ความต้องการความช่วยเหลือของครูใหญ่

ในการทำงานทางการศึกษานั้น จะคงได้รับความร่วมมือจากบรรดาครูในโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง แล้วก็จะคงได้รับความร่วมมือจากบรรดาศึกษานิเทศก์ และผู้บังคับบัญชา อีกด้วย โรงเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5.1 ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่จำนวนมากต้องการให้ศึกษานิเทศก์มาให้ความแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอนและการวางโครงการ สอนแก่ครูมากที่สุด โดยครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาธรอยละ 90.62 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 75.36 และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 68.85 ต้องการให้ศึกษานิเทศก์มาให้ความแนะนำเกี่ยวกับวิธีการ สอนและการวางโครงการ สอนแก่ครูมากที่สุด รองลงมาครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 68.85 ต้องการให้ศึกษานิเทศก์มาเยี่ยมโรงเรียน เพื่อให้คำแนะนำการ สอนแก่ครู และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 58.19 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 50.24 ต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดอบรมหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ จัดทำ การใช้หรือนำอุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ มาเผยแพร่แก่ครู ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐมาธรอยละ 87.75 ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ ร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับครูในด้านการสอนและค่าเทอม จึงอาจสรุปได้ว่า ครูใหญ่ต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน และการวางโครงการ สอนแก่ครูร้อยละ 74.51 รองลงมาตรวจเยี่ยมโรงเรียนเพื่อให้คำแนะนำแก่ครูร้อยละ 57.14 จัดอบรมหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหาร งานและการแก้ปัญหาของโรงเรียนร้อยละ 37.82 จัดอบรมครู เกี่ยวกับวิธีสอนและวิชาเบ็ดเตล็ดแก่ครูร้อยละ 36.69

5.2 ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ในฐานะศึกษานิเทศก์เป็นผู้บังคับบัญชา ในระดับต้น ดังนั้น ครูใหญ่จำนวนมากต้องการให้ศึกษานิเทศก์ตรวจเยี่ยมโรงเรียนเป็นครั้งคราว เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมากที่สุด ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 84.75

ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 45.32 และครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 25.00
 ต้องการให้ศึกษาธิการตรวจเยี่ยมโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล
 ร้อยละ 46.72 ต้องการให้ชี้แจงนโยบายการศึกษาในระดับกรม กอง และจังหวัด
 ได้ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ครูผู้ทำหน้าที่
 และระเบียบวินัย และวิธีการสอนต่าง ๆ และครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 44.26
 ต้องการให้ศึกษาธิการหาเงินช่วยเหลือโรงเรียนส่วนครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล
 ร้อยละ 37.93 ต้องการให้ศึกษาธิการจัดครูสอนให้ครบชั้น และจัดสรรเงินงบประมาณ
 เพื่อการก่อสร้างอาคารเรียนให้เพียงพอ ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 31.53
 ต้องการให้ศึกษาธิการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน
 และเครื่องใช้ต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เพียงพอ ส่วนครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 25.00
 ต้องการให้แนะนำการบริหารโรงเรียน ร้อยละ 21.88 ให้ความยุติธรรม ไม่ถือพวกสอง
 และช่วยวางแผนงานปรับปรุงโรงเรียน จึงอาจสรุปได้ว่า ครูใหญ่ต้องการขอความช่วยเหลือ
 จากศึกษาธิการ โดยให้ตรวจเยี่ยมโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาให้โรงเรียนร้อยละ 50.14 จัดครู
 สอนให้ครบชั้นร้อยละ 33.33 ให้คำแนะนำการบริหารโรงเรียนร้อยละ 31.93 จัดสรร
 เงินงบประมาณการก่อสร้างอาคารเรียนให้เพียงพอร้อยละ 31.65 จัดสรรงบประมาณค่า
 วัสดุร้อยละ 29.41 ชี้แจงนโยบายการศึกษาระดับกรม กอง และจังหวัด เพื่อเป็นแนวทาง
 การปฏิบัติร้อยละ 27.73

5.3 ความต้องการความช่วยเหลือจากกรมกองเจ้าสังกัด ครูใหญ่ส่วนมากต้องการ
 ให้จัดสรรเงินงบประมาณการก่อสร้างและซ่อมแซมอาคารเรียนให้เพียงพอมากที่สุด กล่าวคือ
 ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 60.65 ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 56.25 และ
 ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 50.73 ต้องการให้จัดสรรเงินงบประมาณการก่อสร้าง
 อาคารเรียนและซ่อมแซมอาคารเรียนให้เพียงพอ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลร้อยละ 64.75
 ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 50.00 และครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลร้อยละ 25.12
 ต้องการให้ปรับปรุงเงินเกษนครู จึงอาจสรุปได้ว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต้องการให้
 กรมกองเจ้าสังกัดจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการก่อสร้างและซ่อมแซมอาคารเรียนร้อยละ
 54.32 จัดสรรเงินงบประมาณการจัดซื้อวัสดุต่าง ๆ ร้อยละ 41.73 ปรับปรุงเงินเกษน
 ครูร้อยละ 40.83 บรรจุครูใหม่แก่โรงเรียนที่ขาดครูโดยด่วน และหันเปิดเรียนต้นปีการศึกษา
 ของทุกปีร้อยละ 35.01 จัดอบรมครูอย่างน้อยปีละครั้งร้อยละ 32.49 จัดสวัสดิการให้แก่ครู
 ใหม่กว่าที่เป็นอยู่ร้อยละ 30.53

อภิปรายสิ่งที่ค้นพบ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. โรงเรียนประชาบาลส่วนมากเป็นโรงเรียนเล็ก ๆ โรงเรียนเทศบาลเป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนรัฐบาลจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น ฐานะของโรงเรียนรัฐบาลจึงมีฐานะในด้านการเงิน อุปกรณ์การสอน ห้องเรียน พิเศษดีกว่าโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนประชาบาล และฐานะของโรงเรียนเทศบาลจะดีกว่าโรงเรียนประชาบาล โรงเรียนเทศบาลจะมีโทรทัศน์มากที่สุด และใช้กันแพร่หลายในโรงเรียนเทศบาลเท่านั้น ส่วนวิทยุใช้กันไม่แพร่หลายนัก ทั้งในโรงเรียนเทศบาล ประชาบาล และโรงเรียนรัฐบาล แม้ว่าวิทยุเพื่อการศึกษามจะโคค่าเป็นงานมานานแล้วก็ตาม แต่วิทยุก็ยังใช้กันน้อยในโรงเรียนประชาบาล

2. ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและประชาบาลมีวุฒิค่ากว่าครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล แต่จะมีประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล

3. ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลส่วนมากมักจะเป็นครูประจำชั้นค่า และเป็นครูใหญ่ค่าของพัสดุการสอบสปีคาหละ 26 ชั่วโมง ถึงร้อยละ 64.53 ซึ่งแสดงว่าครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลจะมีเวลาในการปรับปรุงโรงเรียนได้น้อยกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนรัฐบาล เพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการสอนประจำชั้น

4. หัตถ์คคิของครูใหญ่คออาชีพ ส่วนมากครูใหญ่มีหัตถ์คคิที่คคิคออาชีพของคคิเอง ครูใหญ่ส่วนมากมีมรคคิหคิในการคคิเป็นอาชีพคคิเพราะรักในอาชีพครู รักคคิ หวังคคิคคิเป็นส่วนใหญ่ และครูใหญ่ที่คคิจะเปลี่ยนอาชีพคคิม้าง สาเหตุคคิเนื่องจากรายคคิของครูใหญ่ไม่พอคคิความเป็นอยู่ในปัจจุบัน คคิม้างคคิม้างชาไม่องเฮริคคิความคคิก้าวหน้า และไม่พอคคิที่โรงเรียนจะคคิองโอนไปอยู่กับองคคิการบรินาร ส่วนจ้งหวัด

5. รายคคิของครูใหญ่ส่วนมากมีรายคคิค่า ทั้งนี้เนื่องจากวุฒิของครูใหญ่คคิค่าคคิ

6. ความเข้าใจของครูใหญ่นั้น ครูใหญ่รัฐบาลจะมีความเข้าใจในการบริหารงานโรงเรียนคคิกว่าครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนประชาบาลทั้งนี้เพราะ ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลมีวุฒิสูงกว่า และความเข้าใจของครูใหญ่ในการบริหารงานนั้น ครูใหญ่วุฒิสูงจะมีความเข้าใจในการบริหารงานสูงกว่าครูใหญ่วุฒิค่า แต่วุฒิก็ไม่ทำให้ความเข้าใจของครูใหญ่คคิกลางกันมากนัก

7. ในด้านการบริหารงานและการมีเทศน์ ศึกษาพิเศษส่วนใหญ่ได้ไปร่วมนิเทศน์ ในโรงเรียนน้อยมาก ซึ่งครูใหญ่มีความปรารถนาที่จะขอความช่วยเหลือจากศึกษาพิเศษ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

8. โรงเรียนประถมศึกษาขาดแคลนเงินช่วยเหลือในด้านการก่อสร้างและค่าวัสดุอย่าง กว้าง ๆ เป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนไม่มีเงินเพื่อใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุหรือใช้จ่าย เพื่อค่าปฏิบัติการของโรงเรียนที่จำเป็น จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการบริหาร โรงเรียน และ ครูใหญ่ส่วนมากหวังพึ่งเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นส่วนใหญ่ และขาดครอบครัวเป็นจำนวนมาก

9. ในการบริหาร โรงเรียนนั้น ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลและครูใหญ่โรงเรียน เทศบาลมักจะเพิ่งถึงในคาบวิเศษต่าง ๆ เช่น วิชาสุขุภุมิตี มากกว่าในคาบประสิทธิภาพของการ เรียน การสอนของครูและนักเรียน

10. ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของโรงเรียนประชาบาล เทศบาล และรัฐบาลนั้น ปัญหาที่แตกต่างกันได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวก และวัสดุอุปกรณ์ แต่ในด้านตัวครู สมรรถภาพการสอนของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ปรากฏว่า ไม่นแตกต่างกัน และปัญหาที่สำคัญในคาบตัวครูก็คือ ครูผู้สอนจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการสอนซ่อมเสริม ขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา และ สัทธิศาสตร์ศึกษา

11. ศึกษาธิการได้ไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนน้อยมาก ซึ่งคาบระเบียบแล้ว ศึกษาธิการอำเภอจะต้องไปตรวจโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง ทุกโรงเรียนที่ตนต้อง รับผิดชอบ แต่ศึกษาธิการไปตรวจโรงเรียนน้อยมาก และครูใหญ่บางคนก็ยังโทรขอแนะนำ ว่า การตรวจเยี่ยมไม่ควรไปจับผิดครูใหญ่ แต่ควรจะไปเพียงช่วยปรับปรุงโรงเรียน

12. หัตถ์คดีของครูใหญ่ที่มีต่อศึกษานิเทศก์ที่ดี หรือศึกษาธิการที่ดี ครูใหญ่จะมีความเข้าใจเรื่องศึกษานิเทศก์ถูกต้อง และมีหัตถ์คดีไม่ดีต่อศึกษานิเทศก์ เพราะศึกษานิเทศก์ มิได้ไปช่วยงานโรงเรียนตามหน้าที่ของตน หรือไม่ได้ทำหน้าที่แนะนำไม่ถูกต้อง หรือไปเสียดสีจับผิดครู จึงทำให้ครูใหญ่มีหัตถ์คดีไม่ดีต่อศึกษานิเทศก์ และแม้การศึกษาธิการเองก็ตาม ครูใหญ่ต้องการ ความช่วยเหลือในด้านการบริหาร โรงเรียนจากศึกษาธิการ เป็นอันมาก

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑.๑ กรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ควรจะได้ร่วมมือกันในด้านการศึกษาปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในตำบลตำบล คือ ครูใหญ่ และครูในโรงเรียน โดยจัดการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้และความเข้าใจในการศึกษาค้นคว้า และการช่วยเหลือจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น เช่น สร้างอาคารเรียนเพิ่มขึ้น บรรจุครูให้มากขึ้น และเพิ่มปีการศึกษา กระจายกำลังครูไปให้ทั่วถึง ให้ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียนในทุก ๆ โรงเรียน โดยถือครู 1 คน คอยนักเรียน 35 คน

๑.๒ กรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ควรปรับปรุงเงินเดือนของครูใหญ่ให้สูงขึ้น และส่งเสริมครูประถมศึกษาให้มีความก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้น

๑.๓ กรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ควรจัดอบรมครูประจำการ อยู่เสมอ เพื่อเพิ่มสมรรถภาพการสอนและการทำงานของครูให้สูงขึ้น

๑.๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรมสามัญศึกษาควร ไปขยายครูหมุนเวียนไปทำการสอนในชนบทบาง โคนกำหนดระยะเวลาไว้ 2-3 ปี เพื่อจะได้มีครูสอนในชนบท

๑.๕ ศึกษาพิเศษและศึกษาธิการ ควร จะออกไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาของโรงเรียนให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ศึกษาพิเศษควรจะไปเยี่ยมโรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และศึกษาธิการอำเภอหรือศึกษาธิการแขวง ควรไปตรวจโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง เพื่อทำการช่วยเหลือปรับปรุงโรงเรียนทั้งในด้าน การเรียน การสอน การบริหาร การจัดโรงเรียน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ

๑.๖ การเลือกและแต่งตั้งครูใหญ่ นั้น กรมสามัญศึกษาหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล ควรจะได้ออกครูใหญ่จากผู้ที่เคยทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และเคยมางานเป็นผู้ช่วยครูใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และเป็นผู้ที่มีความรู้ขั้นต้นปริญญาเป็นอย่างต่ำ ก่อนทำการแต่งตั้งควรจะมีการอบรมผู้ที่จะเป็นครูใหญ่ให้เข้าใจถึงงานในหน้าที่ ระเนียบข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการทำงานและการปกครองครูในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 การอบรมครูใหญ่ ควรจะครอบคลุมในเรื่องหลักการบริหาร โรงเรียน มนุษยสัมพันธ์ การเงินโรงเรียน กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบการปฏิบัติราชการ การเรียน การสอน และอุปกรณ์การสอน

2. ข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับความเข้าใจในการบริหาร โรงเรียน

2.1 การวางแผนงานและโครงการการทำงานของโรงเรียน ครูใหญ่ควร วางโครงการไว้ล่วงหน้า และทำเป็นลำดับขั้นอักษร โดยวางโครงการร่วมกับคณะครูใหญ่โรงเรียน การวางโครงการที่ดี ต้องศึกษาให้เข้าใจถึงจุดประสงค์หรือจุดหมายปลายทางในการปฏิบัติงาน อย่างถ่องแท้ ศึกษาถึงสภาพเดิมและจุดเริ่มต้นของการทำงาน โครงการที่ดีจะต้องสามารถ ปฏิบัติได้

2.2 งบประมาณของโรงเรียน ครูใหญ่ควร จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำ งบประมาณของโรงเรียนเพื่อทำประมาณการรายจ่าย วางโครงการใช้จ่ายเงินของโรงเรียน และวางโครงการเพื่อขอเสนอของบประมาณไปยังกรมของเจ้าสังกัด พร้อมทั้งชี้แจงความจำเป็น ของการของบประมาณ กรมสามัญศึกษา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะให้ โรงเรียนแจ้งความจำเป็นของการ ของบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรร เงินงบประมาณ ตามความจำเป็นของโรงเรียน

2.3 การประชุมครู ควรจัดประชุมครูเพื่อการปรับปรุงการเรียน การสอน บ่อยครั้งกว่าการประชุมครู เพื่อการวางแผนการบริหาร การประชุมครูควร ใ้ครูร่วมปัญหาจาก คณะครู เพื่อจัดระเบียบวาระการประชุมในการพิจารณาแก้ปัญหาและแจ้งระเบียบวาระการประชุม ให้คณะครูทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน เพื่อให้คณะครูมีเวลาในการพิจารณาปัญหา

2.4 การควบคุมการทำงานของครู ครูใหญ่ควร คุมสัปดาห์ปฏิบัติหน้าที่ของท น ความหนักที่ความรับผิดชอบที่อยู่ในขอบเขตและปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานได้สำเร็จ ผล ความแผนงานที่กำหนดไว้ การควบคุมจึงเป็นการติดตามผลสำเร็จของงานตามที่กำหนดไว้ อาจทำได้โดยใ้ทราบงานผลงานเป็นระยะ ๆ ออกสำรวจด้วยตนเอง หรือตรวจสอบผลงานที่ สำเร็จของตนแล้ว

2.5 การวินิจฉัยสั่งการ หมายถึงการตัดสินใจหรือตกลงใจที่จะปฏิบัติงาน บางอย่างใดอย่างหนึ่ง ครูใหญ่จะตัดสินใจไม่ควรตัดสินใจด้วยอารมณ์หรือความรู้สึกนึกคิดตามสัญชาตญาณ

การตัดสินใจที่ดีต้องคำนึงถึงหลักการ เหตุผล และวิธีการที่เหมาะสม ควบคู่กันไว้ให้คณะกรรมการ
เข้าร่วมพิจารณาในการตัดสินใจและพยายามใช้ความคิดเห็นของคณะกรรมการและร่วมงานให้เกิด
ประโยชน์มากที่สุด

การวินิจฉัยซึ่งการที่พิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ อาจจะ
เรียกประชุมคณะกรรมการหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเรื่องราวและรับฟังความคิดเห็นที่รอบคอบ
โดยมีมติเสียงข้างมากเป็นหลัก และการวินิจฉัยซึ่งการควรก่อให้เกิดคุณค่าในการสร้างสรรค์มากที่สุด
และควรให้อำนาจในการสั่งงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อคุณค่านั้นได้ตัดสินใจปฏิบัติงานซึ่งใดไปแล้ว
ควรจะได้มีการรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกครั้ง

2.6 การมอบหมายงานแก่ครู เมื่อครูใหญ่จะมอบหมายงานให้แก่ครูคนหนึ่งคนใด
ควรจะได้ทำความเข้าใจกับครูอย่างแจ่มแจ้งเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของงาน ขอบเขตของงาน ความ
สำคัญของงาน บุคคลที่จะต้องติดต่อหรือของต่าง ๆ ร่วมด้วย พร้อมทั้งขอบเขตของอำนาจที่ครูใหญ่
มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้งานก้าวข้ามกัน และประสานงานซึ่งกันและกัน เมื่อครูใหญ่
มอบหมายแล้วมิใช่ว่าครูใหญ่จะหมดหน้าที่และความรับผิดชอบก็หาไม่ ควรจะได้ควบคุมอยู่เสมอ เพื่อ
ให้งานที่มอบนั้นสอดคล้องและประสานกับงานอื่น โดยครูใหญ่ต้องตรวจสอบผลงานหรือติดตามผลงาน
ถ้าเกิดความผิดพลาด จะได้ช่วยแก้ไข ดังนั้น การควบคุมงานจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบผลความ
ก้าวหน้า และเพื่อช่วยให้งาน การควบคุมการทำงานที่ดีที่สุดก็ได้แก่การวางแผนงานเพื่อให้ครู
รับผิดชอบต่อหน้าที่ บขมมีคุณมากกว่าการควบคุมด้วยวิธีการอื่น

2.7 การพิจารณาความดีความชอบของครู ครูใหญ่ควรจะได้พิจารณาความดี
ความชอบของครูเพื่อเลื่อนเงินเดือน โดยพิจารณาความสามารในการทำงาน ความเข้าใจใช้
ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนความประพฤติ การพิจารณาความดีความชอบควรให้เกิด
ความยุติธรรมแก่ครู พิจารณาถึงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกัน ครูใหญ่จึงควรยึดถือว่า ผู้ใ้เทศาภิ
ก็ควรโดยยึดยึดมั่นเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน และการพิจารณาความดีความชอบควรให้ครู
แต่ละคนได้ประเมินผลงานของตนเองโดยรอบคอบ เพื่อให้ครูได้เห็นข้อดี ข้อเสียของตนเอง
และครูใหญ่ควรบันทึกเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน ไม่ควรใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเครื่องตัดสิน

2.8 การรับรองผลการปฏิบัติราชการของครูที่บรรจุใหม่ เมื่อครบกำหนด

6 เดือน การรับรองผลการปฏิบัติราชการที่ดีควรจะได้มีการตรวจสอบและสั่งสอนครูที่บรรจุใหม่
อย่างใกล้ชิด เมื่อถึงเวลาครูใหญ่ของพิจารณาจากหลักฐานของการทำงานว่า ควรบรรจุครูใหม่
ต่อไปหรือไม่ และครูใหญ่ควรหาบันทึกผลงานของครูใหม่ไว้เพื่อใช้ในการตรวจสอบและพิจารณา

2.9 การสร้างขวัญของครูในโรงเรียน ขวัญของครูก็คือสภาพของการที่ครูที่ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และร่วมมือกันในการปฏิบัติงานในบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ครูใหญ่จะสร้างขวัญของครูในโรงเรียนได้ก็โดยการบริหารงานอย่างประชาธิปไตย ในครูได้เห็นจุดประสงค์ของงานของโรงเรียนที่จะทำร่วมกัน และการสร้างขวัญที่ดีก็คือการให้ครูได้แสดงความคิดเห็นของตน สร้างบรรยากาศเป็นกันเองระหว่างครูใหญ่และครูน้อย และครูใหญ่ควรจะได้มีผลงานของครู เป็นคณบดีประสานงาน อธิบายนโยบาย ระเบียบการทำงานในแผนกครู สร้างมนุษยสัมพันธ์ในเกิดขึ้นในคณะครู

2.10 การนิเทศการสอน ครูใหญ่จะต้องเป็นผู้นิเทศการสอนของครูในโรงเรียน ซึ่งครูใหญ่จะทำได้ก็โดยต้องมีการวางแผนงานการนิเทศอย่างดี มีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การอภิปรายเพื่อนักปฏิบัติร่วมกันครู ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จะต้องมีการประชุมนิเทศควบ และครูใหญ่ควรจะได้ใช้ศึกษานิเทศก์เพื่อเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน โดยให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนร่วมกับครู ให้ความสำคัญนำวิธีการสอนใหม่ ๆ แก่ครู

2.11 การนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน หมายถึงการ ศึกษาหลักสูตรและวางแผนการสอน ครูใหญ่จะนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียนได้ ก็โดยประชุมครู เพื่อพิจารณาศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอนอย่างละเอียด เพื่อให้ครูมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง แล้วครูจึงนำโครงการสอน โดยอาศัยประมวลการสอนของโรงเรียนเป็นหลัก จัดประชุมการให้ครูมีส่วนร่วมในสนองความมุ่งหมายของหลักสูตร

2.12 วัตถุประสงค์ของการทดสอบ ในการทดสอบก็เพื่อวัดการวัดผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะต้องจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และจะต้องจัดทดสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่ง ๆ เพื่อครูจะได้ทราบข้อบกพร่องของการเรียนของนักเรียน จะได้แก้ไขข้อบกพร่องของบทเรียนนั้น การทดสอบจึงควรจะได้จัดขึ้นเพื่อนำผลของการทดสอบนั้นมาปรับปรุงการสอนและตัวเด็ก และแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กรุ่นที่ และจะต้องเก็บผลการเรียนของเด็กไว้ทุกครั้ง

2.13 ระเบียบสะสม ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบสะสมไว้ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นบันทึกของเด็กแต่ละคน เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีการเปลี่ยนแปลงความเจริญเติบโตเป็นอย่างไร เพื่อครูจะได้ช่วยเหลือเด็ก และแนะเด็กให้ถูกต้องยิ่งขึ้น และเพื่อจะได้แก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กด้วย

2.14 การเลือกหนังสือแบบเรียน ควรจะให้คณะครูเป็นผู้เลือกหนังสือแบบเรียนที่จะใช้ในโรงเรียน โดยถือหลักว่า คณะครูควรจะได้ประเมินผลแบบเรียนหลาย ๆ ชนิด หวังความ

ถูกต้องของเนื้อหา และแบบเรียนนั้นควรจะได้มีการทดลองนำไปใช้ในโรงเรียนจนได้ผลดีแล้ว และควรมีคู่มือประกอบการสอนของครูด้วย แบบเรียนนั้นควรจะต้องมีความคงทน ราคาถูก ความสะดวก ครบถ้วนทั้งเนื้อหาและการพิจารณาคัดเลือกแบบเรียนเลือกประเมินค่า แบบเรียนที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนด้วย

2.15 การบรรจุครูเข้าชั้นเรียน ครูใหญ่ควรคำนึงถึงวุฒิและความสามารถของครูผู้สอน และในโรงเรียนประถมศึกษาควรจะให้ครูได้เลื่อนตำแหน่งขั้นตึกขึ้นไปบ้างน้อย ปี เพื่อครูจะได้รู้จักเด็กและช่วยเหลือเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2.16 งานสารบรรณของโรงเรียนนั้น ครูใหญ่ควรมอบหน้าที่ให้ครูช่วยครูใหญ่ หรือครูคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ทำ ครูใหญ่เพียงคนเดียวเท่านั้น เพื่อครูใหญ่จะได้มีเวลาในการคิดวางแผนงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.17 การช่วยเหลือเด็กเรียนช้า ความปกติของเด็กย่อมมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ครูใหญ่จึงต้องให้ครูยอมรับหลักแห่งความแตกต่างระหว่างบุคคล และยอมรับว่าเป็นหน้าที่ของตนโดยตรง ที่จะคอยทำการสอนเด็กทุกคนในชั้นเรียนไม่ว่าเด็กนั้นจะเรียนเก่งหรืออ่อนปานใด ทั้งนี้เพราะเด็กมีประสบการณ์ มีวุฒิภาวะ และความพร้อมต่าง ๆ ไม่เท่ากัน

เมื่อมีเด็กมีปัญหาจนตัวเกือบล้ม ครูใหญ่จะต้องปรึกษากับครูประจำชั้น เพื่อทำการช่วยเหลือเด็ก จะคอยศึกษาหาสาเหตุของปัญหา เพื่อทำการช่วยเหลือเด็กต่อไป

2.18 ครูใหญ่ควรจะได้เยี่ยมสติภรณ์มาเรียนของเด็กเพื่อติดตามเด็กขาดเรียน อยู่เป็นประจำ และถาพาลกว่าเด็กขาดเรียน ครูควรติดตามเด็กทันที อาจจะไปที่เด็กที่บ้าน หรือส่งจดหมายถึงผู้ปกครอง

2.19 การเตรียมงานเปิดโรงเรียนคนพิการศึกษา ครูใหญ่ควรจะได้ให้ครูมาทำงานล่วงหน้าก่อนเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ เพื่อเตรียมงานสำหรับปีการศึกษาใหม่ เป็นต้นว่า การจัดชั้นเรียน การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำตารางสอน การบรรจุเด็กเข้าชั้น เป็นต้น เมื่อเปิดเรียนจะได้ทำการสอนได้ทันที

2.20 การติดต่อกับผู้ปกครอง ครูใหญ่ควรจะได้ติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน ในแต่ละปีให้มากที่สุดที่จะทำได้ และการติดต่อกับผู้ปกครองที่ดีก็คือ การเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียน หรือครูไปเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้านเป็นบางโอกาส

2.21 การประเมินผลการทำงานของโรงเรียน ควรจะประเมินผลติดต่อกัน และประเมินผลรวมกับคณะครู

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยขั้นต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีเวลาจำกัดไม่สามารถศึกษาได้ลึกซึ้งในบางหนึ่ง กำนโตโดยเฉพาะ และทำการศึกษาเฉพาะครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพระนคร และธนบุรีเท่านั้น ในการวิจัยขั้นต่อไปควรศึกษาถึงความเข้าใจในเรื่องการบริหารโรงเรียน ของครูใหญ่ให้ละเอียดลึกซึ้งมากกว่านี้ และควรทำการศึกษาจากครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามเขตอำเภอ ข้อเท็จจริงจะเพียงตรงยิ่งขึ้น และข้อบกพร่อง ต่างๆ จะเกิดขึ้นน้อยที่สุด

